

کمرنگ شدن
هیأت‌های خانگی

حجت‌الاسلام سیدمهدی
حائری‌زاده واعظ و استاد حوزه

شماره هجدهم • سه‌شنبه ۵ بهمن ۱۳۹۵ • ۲۵ ربیع‌الثانی ۱۴۳۸

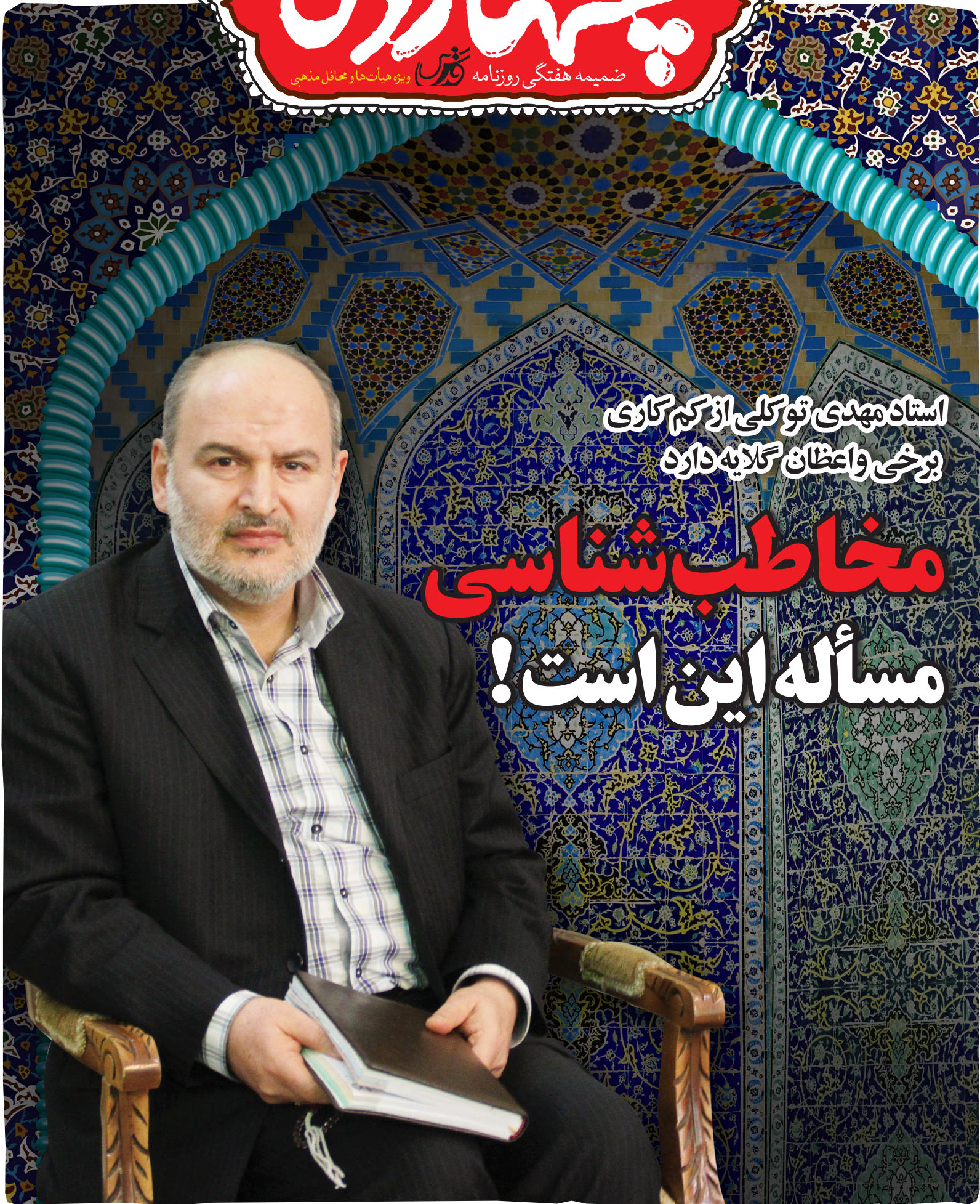
بزرگ‌ترها باید
محور هیأت باشند

گفت‌وگو با سیدمحمد جوادی
که علاوه بر مداحی شعر هم می‌گوید

www.qudsonline.ir

چهارشنبه

ضمیمه هفتگی روزنامه **قرن** ویژه هیأت‌ها و محافل مذهبی

استاد مهدی توکلی از کم‌کاری
پوچی واعظان گزلیه‌داره

مخاطب‌شناسی مسأله این است!

تولیت آستان قدس رضوی با بیان اینکه در امواج سیاسی و اخلاقی ناشی از فضای مجازی تنها در پرتو امام هشتم می‌توانیم برای خود و جامعه صیانت را به ارمغان بیاوریم، گفت: «بزارهای ارتباطی و شبکه‌های اجتماعی با ویژگی سرعت، تبادل و انتقال اطلاعات باید از سوی استعدادهای کشور بومی سازی شود. در واقع نیروهای خلاق باید با برنامه‌نویسی و طراحی، از مزایای مثبت شبکه‌های اجتماعی بهره‌مند شوند».

تنها از تو یاری می‌جوییم

سوره حمد

«يَا كَا تَعْبُدُ وَ يَا كَا نَسْتَعِينُ / تنها تو را می‌پرستیم و تنها از تو یاری می‌جوییم»، (آیه ۴ سوره حمد)

هر کاری که به خاطر خدا انجام شود عبادت است. پس اگر کسی خم شود و پوست خربزه یا موزی از سر راه مردم بردارد و به کناری بیندازد آن هم به خاطر خدا و نه جلب توجه دیگران، عبادت کرده است. پرستاری که از بیمار خود خوب مراقبت کرده و پانسمن او را به موقع تعویض می‌کند و برای او فرقی نمی‌کند که بستگان بیمار حضور دارند یا نه عبادت کرده است. پس بیایید عبادت‌تان را فقط برای خدا خالص کنیم.

کمرنگ شدن هیأت‌های خانگی

حجت‌الاسلام سیدمهدی حائری‌زاده واعظ و استاد حوزه

روژه‌ها و مجالس خانگی برکات بسیاری دارد تا آنجا که حضرت امام علیه السلام می‌فرمودند بهترین مجالس برای تربیت نسل جوان و ارائه بهتر سبک زندگی به خانواده‌ها، مجالس روضه سیدالشهداست. به هر حال روایاتی که به طور خاص و مطلق درباره احیای امر اهل بیت علیهم السلام وجود دارد، یکی از مصادیق بارز آن احیای همین مجالس متداولی است که در منازل منعقد می‌شود و به دنبال آن تربیت فرزندان، آشنایی با مکتب اهل بیت، انس با قرآن و احکام را به همراه دارد و فرزندانی خداجو پرورش پیدا می‌کنند. نکته بعدی که حائز اهمیت است، بحث الگوبرداری از سیره و روش ائمه اطهار علیهم السلام است و کودکان از همان دوران کودکی و نوجوانی این الگوبرداری در ذهن‌شان نقش می‌بندد. تأثیر دیگر مجالس سیدالشهدا علیهم السلام این است که ایجاد آرامش می‌کنند چون این مجالس مصداق ذکر خدا هستند و اضطراب‌های موجود در انسان را از بین می‌برند و به نوعی ارتباط انسان با اهل بیت را که در نهایت منجر به ارتباط قوی با خدا می‌شود تقویت می‌کنند. از طرف دیگر به پرهیز از فردگرایی می‌رسند. انسان فقط دنبال انزواست و اتفاقاً این مجالس را باید معتنم شمرد چراکه ارتباطات خانوادگی، تعاملات میان همسایه‌ها و به نوعی صلح‌رحم را تقویت می‌کنند. از طرف دیگر تقویت قلوب مؤمنین با همدیگر و یک ارتباط تنگاتنگ، محبت و جذب در وجود افرادی را که در جلسه سیدالشهدا علیهم السلام شرکت می‌کنند فراهم می‌آورد. آموختن مهارت‌های زندگی، مهارت‌های اجتماعی، مهارت‌های دینی، انس با قرآن و احکام از برکات دیگر این جلسات به شمار می‌رود. آشنایی بسیاری از میانسالان با دین و مذهب و مطالبی که در آیات و روایات

بوده از همین مجالس خانگی آغاز شده است. بحث بعدی، تکلف کمتر مجالس روضه خانگی است. چون تکلف کمتری دارند ممکن است جمعیت به تناسب فضای منزل، کمتر از آنها استقبال کنند اما اخلاص انسان را افزایش می‌دهد. در واقع وجود یک روحانی و مداح در منزل فرصت خوبی برای ایجاد ارتباط قلبی و دلی بیشتر با اعضای خانواده و پرسش‌های احتمالی در زمینه‌های اعتقادی، اخلاقی و احکام است و فرصت خوبی برای تصحیح قرائت نماز است چراکه وقتی یک کارشناس در حد و اندازه خودش وارد منزل می‌شود، فرصت خوبی است تا شبهات و ابهامات پیرامون مسائل دینی و اخلاقی را قبیل از روضه یا بعد از روضه پاسخ دهد. اگر آن روحانی قادر به پاسخ هم نباشد طبیعتاً مطالعه می‌کند و از کسانی که بر این مسأله اشرف دارند، پاسخ را دریافت و بیان می‌کند. از سوی دیگر روضه‌های خانگی، روح معنویت را در فضای منزل حاکم می‌کنند. طبیعتاً برپایی مجلس روضه اهل بیت علیهم السلام یکمرتبه یا دومرتبه در ماه برکات و عنایات خاصی از ذوات مقدسه و پروردگار را در خانه حاکم می‌کند و بحث انفاق را به صورت عملی به فرزندان و خانواده‌ها آموزش می‌دهد. روضه‌هایی که در منازل برپا می‌شوند به نوعی رشد و گرایش مذهبی اعضای خانواده و فرزندان را که در این دوره وانفسا دغدغه بسیاری از خانواده‌ها شده تأمین می‌کنند. در بخش بعدی باید به آسیب‌های مجالس خانگی بپردازیم و مراقب باشیم این آسیب‌ها به مجالس خانگی وارد نشوند. گاهی طولانی شدن جلسات، آسیب محسوب می‌شود. جلسات گاهی اوقات آنقدر طولانی می‌شوند که مردم را خسته می‌کنند. به هر حال هر فرد ظرفیت‌های متفاوتی دارد. باید نظم بر جلسات خانگی حاکم باشد که افراد شرکت‌کننده بدانند مراسم چه ساعتی آغاز و چه ساعتی به پایان می‌رسد. بحث بعدی جلب رضایت همسر است. بدانید اگر همسرمان راضی نباشد اثری که باید این مجالس داشته باشند به دست نخواهد آمد. برخی اوقات عوامل برگزاری روضه خانگی از سخنرانان غیرمتخصص دعوت می‌کنند که متولیان امر باید مراقب باشند مطالب غیرواقعی، خرافه و خلط حقایق، با وقایع جعلی مطرح نشود تا به واسطه بیان این نوع مطالب افرادی نسبت به دین دچار تردید نشوند. مواظب باشیم در مجالس خانگی بدعت‌گذاری نشود. صرفاً منبرها و سخنرانی‌ها به نقل خواب‌ها و کرامت‌های غیرواقعی و به نوعی عوام‌فریبی منتج نشوند. باید مواظب باشیم رقابت ناسالم در شکل برگزاری جلسه وجود نداشته باشد چراکه در بعضی جلسات مخصوصاً روضه‌های خانم‌ها عده‌ای چنان خود را آراسته می‌کنند که انگار می‌خواهند به عروسی بروند! ظاهر جلسه مجلس امام حسین علیه السلام است و باطن آن نمایشگاه مدا، به نوعی تجمل‌گرایی و امکانات خودشان را به رخ همگان می‌کشاند. در نهایت مواظب باشیم افراط‌گرایان مجالس خانگی را نگیرند. زیرا یکی از مهم‌ترین آفاتی است که ممکن است به دین لطمه وارد کند. بدانید اگر برکتی هست در یک‌بار یا دوبار برپایی در ماه حادث می‌شود. البته درباره برپایی برنامه عزاداری محرم و صفر بحث زیاد است. اگر این توصیه‌ها و جلوگیری از آسیب‌ها به منصفه ظهور برسد، برکات مجلس سیدالشهدا علیه السلام رنگ و بوی معنوی و نورانی به خانواده‌ها می‌دهد و موجب ترویج سبک زندگی اسلامی خواهد داد. طبیعتاً به پررنگ شدن هیأت‌های خانگی خواهیم رسید و به این سمت و سو خواهیم رفت که برای برخی برگزاری هیأت در منزل سخت باشد. چقدر خوب است که جلسات در نهایت سادگی برگزار شوند. لزومی ندارد که هر کسی جلسه می‌گیرد، هر شب اطعام بدهد. ان‌شاءالله با یک فرهنگساز مناسب همه مردم بتوانند با همان بضاعت و بنیه‌های مالی‌شان این جلسات را برگزار کنند.

حجت‌الاسلام سیدمهدی حائری‌زاده واعظ و استاد حوزه

اخلاق نبوی

مهدی امینیان استاد حوزه

پی‌تردید اسلام با رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم پیوندی وثیق دارد و نظر، قول و فعل آن حضرت عصاره و تجسم اسلام ناب و راستین است. از بارزترین ابعاد وجودی پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و سلم اخلاق حسنه ایشان است. خداوند متعال در قرآن خطاب به رسول اکرم می‌فرماید: «إِنَّكَ لَعَلَىٰ خَلْقٍ عَظِيمٍ». امام باقر علیه السلام در تفسیر این آیه فرموده خلق عظیم همان اسلام است. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم در بیان اهمیت و نقش بنیادین اخلاق در دوام و قوام اسلام ناب، هدف و غایت بعثت خویش را مزین شدن روح انسانی به سجایای اخلاقی و به کمال رساندن مکارم اخلاق معرفی کرده و اسلام را مساوی حسن خلق دانسته است. آن حضرت در روایتی فرموده: «الْخُلُقُ عِوَاءُ الدِّينِ». یعنی اخلاقی ظرف دین است. با دقت در معنای ظرف می‌توان به این حقیقت رهنمون شد که در صورت فقدان ظرف، اطعمه و اشربه از اوقات و خرابی‌ها مصون نمی‌مانند. لذا یکی از اساسی‌ترین عوامل مؤثر در حفظ و حراست دینداری و ایمان از فساد و انحراف، حسن خلق است. رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم نیرومندی ایمان را به حسن خلق و قدرت یافتن کفر در انسان را به سوء خلق معرفی کرده. با مراجعه به منابع دینی اعم از آیات و روایات می‌توان برخی مؤلفه‌های بنیادین اخلاق محمدی را چنین برشمرد. بنابر عقاید اصیل شیعی، تداوم اخلاق محمدی و ایمان احمدی را باید از سنت و سیره علوی و اولاد معصومین استخراج کرد. پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و سلم فرموده: «حَسَنٌ مِّتًی وَ اَنَا مِنْ حَسَنٍ». این بیان نورانی در مقام تفسیر، از بطن‌های عمیق و ابعاد گسترده‌ای برخوردار است اما از این جهت بیانگر یگانگی و امتزاج اخلاق محمدی و حسینی است. امام حسین علیه السلام بعد از پدر و برادر بزرگوارش به عنوان آئینه تمام‌نمایی از اخلاق اسلامی در قیام خود، دنبال احیای اخلاق اسلامی در جامعه‌ای بود که پس از رحلت رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم حتی پوسته‌های از آن باقی نمانده بود. آن حضرت در خطبه ورودیه کربلا، دنیا را دگرگون شده و زشت خواند و زندگی را همچون چراگاهی خشک تعبیر کرد و زمانی که جامعه اسلامی را مبتلا به ظالم شرابخوار و فاسقی چون یزید دید، فرمود: «علی‌الاسلام اسلام» یعنی از اسلام جز پوسته‌های باقی نمانده و فاتحه دین و جامعه اسلامی را با چنین رهبرانی باید خواند. متأسفانه جامعه امروز ایرانی - اسلامی ما خصوصاً در سال‌های اخیر به واسطه رواج روحیه تکاثر و تجمل‌گرایی از یک‌سو و گسترش ابزارهای مدرن ارتباطی از سوی دیگر تحت تأثیر فرهنگ لیبرال سکولار غرب به آفات و تزلزل‌های اخلاقی مبتلا شده! بنابراین اکنون وظیفه حاکمیت دینی، مراجع تقلید و علما و کانون‌های دینی به خصوص هیأت‌های مذهبی و اتحاد مسلمین و شیعیان است که با درک عمیق از فلسفه بعثت نبوی، امامت علوی و نهضت و قیام حسینی ضمن ایجاد و رشد مؤلفه‌های اخلاقی اسلام ناب در خویش، با اتخاذ راهکارهای تبلیغی روش‌مند و نوین به ترویج و اعتلای اخلاقی ناب محمدی همت کنند.

آیت‌الله عبدالله فاطمی نیا با بیان اینکه باید مواظب اعمال خود باشیم، گفت: «عده‌ای گمان می‌کنند در دستگاه خدا هم می‌شود زرتنگی کرد. خیال می‌کنند اگر نمازی بخوانند و روزهای بگیرند و محاسن بگذارند و انگشتر عقیق در دست کنند، اهل بهشت هستند و دیگر هر کاری کردند مهم نیست و هر قدر ظلم و ستمی انجام دهند مهم نیست! متأسفانه بعضی از متدینین، اعمال نیک خود را با گناهان از بین می‌برند. عزیزان من! سیئات با حسنات نمی‌سازد و آن را از بین می‌برد.»

پیر گلستان

قرار یکشنبه شب‌ها

حاج محمود کاظمی بیش از ۳۰ سال معلم قرآن مدارس شرق تهران بوده و تاکنون ذاکران و قاریان برجسته‌ای را پرورش داده. او مداحی را در سنین نوجوانی از هیأت محبان الرضایلیعیه آغاز کرده و از محضر اساتیدی چون حاج داوود آشتیانی، حاج نادعلی کربلایی و حاج اسماعیل ولی‌خانی بهره برده. کاظمی از پیشینه راهاندازی هیأت محبان الرضایلیعیه می‌گوید که بعد از استقرار در حسینیه حضرت علی اکبرلیعیه خیابان صفا با سازماندهی جدید و تدوین اساسنامه رسمی، مداحان جوان بسیاری را تحویل جامعه مداحی کشور داده است؛ «سال ۱۳۷۳ بود که هیأتی را با نام محبان الرضایلیعیه همراه مداحان و پیشکسوتانی چون حاج محمد مهدی همایونی، حاج باقر فروزان، سیدعطا هاشمی، علیرضا روزبهانی، علی مقدم، حاج ناصر مؤذن، حاج عباس عظیمی، حاج میرسلیمان معزی و... تأسیس کردیم؛ هیأتی که تا مدت‌ها به صورت سیار در منازل اعضا برگزار می‌شد و هدفش تربیت مداحان جوان و با استعداد شرق تهران بود. این هیأت تا سال ۱۳۸۹ در منزل اعضا برقرار بود و حالا یکشنبه‌شب‌ها در حسینیه حضرت علی اکبرلیعیه میزبان جمعیت زیادی از مداحان جوان و مشتاقان یادگیری مداحی در شرق تهران است. از کودکان ۹، ۸ ساله گرفته تا نوجوانان و جوانانی که در مقاطع دبیرستان و بالاتر تحصیل می‌کنند، برای یادگیری فنون مداحی به این هیأت می‌آیند و علاوه بر یادگیری اصول صوت، لحن و... امکان مداحی در حضور دیگر همسن و سالان و مداحان و پیرغلامان برای آنها مهیا می‌شود.»

هیأت محبان الرضایلیعیه با هدف تربیت مداحان جوان فعالیت می‌کند

آموزش مداحی با چاشنی قرآن

حسن حسنزاده

۲۴ سال پیش بود که جمعی از مداحان و پیرغلامان اهل بیتلیعیه هیأتی برای تربیت نسل جدید مداحان تأسیس کردند که از همان روز نخست با هدف آشنا کردن نوجوانان و جوانان علاقه‌مند به مدح و منقبت اهل بیت چراغش روشن شد و حالا یکشنبه‌شب‌های هر هفته میزبان جمع زیادی از نوجوانانی است که اصول مداحی و ذاکری اهل بیتلیعیه را در حضور مداحان و پیرغلامان یاد می‌گیرند. برنامه‌های آموزشی هیأت محبان الرضایلیعیه برای علاقه‌مندان به مداحی تنها به آموزش تخصصی صوت، لحن و... محدود نمی‌شود. اساتید مداحی هیأت برای آشنا کردن نوجوانان به مفاهیم قرآنی از تلاوت آیات وحی گرفته تا تفسیر قرآن کریم دغدغه دارند. در ادامه گفت‌وگوی ما را با حاج محمود کاظمی رئیس کانون مداحان شرق تهران و مسؤول هیأت محبان الرضایلیعیه و اصغر اسکندری استاد قرآن این هیأت می‌خوانید.

اصغر اسکندری استاد قرآن هیأت محبان الرضایلیعیه

آموزش مداحی و قرآن از راه دور

جلسات آموزش مداحی هیأت محبان الرضایلیعیه تنها به آموزش اصول و فنون مداحی به نوجوانان محدود نمی‌شود. یکی از برنامه‌های ویژه هیأت که از همان ایام نخست تأسیس تا به امروز با حساسیت بسیاری پیگیری شده، فعالیت‌های قرآنی است. مؤسسين هیأت معتقدند مداحان نوجوان از همین آغاز راه باید با علوم قرآنی از جمله قرائت و تفسیر کلام وحی آشنا شوند. در سال‌های اخیر، وظیفه آموزش تلاوت قرآن در هیأت برعهده حاج اصغر اسکندری بوده. او فعالیت‌های قرآنی اش را از سال ۱۳۶۶ و در محضر اساتید برجسته‌ای چون سیدمحسن موسوی، حاج احمد ابوالقاسمی، حاج محسن عربی و... آغاز کرده و ۲۷ سال است که فنون تلاوت قرآن را آموزش می‌دهد. اسکندری درباره فعالیت‌های آموزشی هیأت می‌گوید: «از آنجا که یک مداح باید با قرائت، تفسیر و مفاهیم قرآنی هم آشنایی داشته باشد، تصمیم گرفتیم در کنار آموزش مداحی، کار آموزش قرآن را هم به نوجوانان علاقه‌مند پیگیری کنیم. می‌توانم بگویم در ۲۴ سالگی که از آغاز فعالیت هیأت گذشته، بیش از هزار نوجوان و جوان از جلسات آموزش مداحی استفاده کرده‌اند. درصدد هستیم برای آشنایی بیشتر نوجوانان با قرآن، تا یک ماه آینده آموزش آنلاین قرآن و در سال ۱۳۹۶ هم آموزش آنلاین مداحی را راه‌اندازی کنیم تا این آموزش‌ها راحت‌تر در دسترس علاقه‌مندان به قرآن و مداحی قرار بگیرد. با راه‌اندازی بخش آنلاین آموزش قرآن و مداحی، نوجوانان علاقه‌مند بیشتری می‌توانند از آموزش‌های مداحی و موضوعات قرآن بهره‌مند شوند.»

۱
۲
۳
۴

حاج محسن طاهری ضمن تکذیب مطالب منتشر شده در برخی رسانه‌ها مبنی بر سخنان غیرمرسوم او گفت: «در مراسم ختم آیت‌الله هاشمی رفسنجانی، طبق معمول و عادت همیشگی با قطعه شعری از جعفر رسول‌زاده درباره مرحوم آیت‌الله هاشمی رفسنجانی با مضمونی همچون: «در باغ دل طراوت صبح بهار داشت/ آن باغبان که حسن عمل بی شمار داشت» آغاز کردم و بلافاصله نوحه‌ای را که راجع ایشان ساخته بودم خواندم و با ذکر خاطره‌ای از سفر ایشان به حرم حضرت زینب (س) و توجه‌شان به روضه و اشک بر مصایب اهل بیت (ع) جلسه را به حاج آقا انسانی تحویل دادم.»

استاد مهدی توکلی از کم کاری برخی واعظان گلایه دارد

مخاطب‌شناسی مسأله این است!

♦ مجتبی برزگر

اوایل انقلاب که بسیج تازه تشکیل شده بود به عنوان مسؤول عقیدتی سیاسی بسیج مسجد صادقیه خیابان خوش انتخاب شد. آن موقع ۱۸، ۱۹ سال بیشتر نداشت اما بنا بر ضرورت، وقتی در جلسات عمومی بسیج صحبت می‌کرد چنان دسته‌بندی شده حرف می‌زد که کم‌کم خیلی از مسجدی‌ها پای منبر او می‌نشستند. تا اینکه آوازه و عظمت‌های تأثیرگذارش به هیأت‌های دیگر رسید و از دوران جوانی منبرهایش آغاز شد. استاد مهدی توکلی که در محضر اساتید بسیاری چون آیت‌الله مجتهدی، آیت‌الله حق‌شناس، مرحوم دولابی و پدر شهید غلامعلی بهره برده آرام و ساده وعظ می‌کند و روضه‌ای عالمانه می‌خواند. سراغ این منبری پرمخاطب و استاد وعظ رفتیم تا درباره مسایل مختلف و انتقاداتی که به سخنرانی مکلاها در هیأت‌ها می‌شود گفت‌وگو کنیم.

♦ اگر موافق باشید گفت‌وگو را از خودتان آغاز کنیم؛ اینکه در چه رشته‌ای تحصیل کردید و تحصیلات حوزوی را تا چه سطحی خواندید.

دروس حوزوی را در مدرسه آیت‌الله مجتهدی تا پایان لمعتین خواندم. همان زمان بود که جنگ آغاز شد و من هم مانند خیلی از جوانان آن دوره لباس رزم پوشیدم و با عضویت در سپاه به جبهه رفتم. پس از دوران دفاع مقدس هم به دانشگاه رفتم و کارشناسی مدیریت صنعتی خواندم.

♦ کمی از روزهای دفاع مقدس برایمان بگویید. آنجا هم سخنرانی می‌کردید؟

من رزمنده گردان عمار بودم؛ همانجایی که مداحانی همچون رضا پوراحمد و نریمان پناهی حضور داشتند. هیأت گردان عمار روزهای یکشنبه‌ها بود و آنجا هم سخنرانی می‌کردم. هنوز هم در این هیأت که نامش متوسلین حضرت زهرا (س) است برای پیشکسوتان گردان منبر می‌روم.

♦ موضوعات دسته‌بندی شده، گیرا و گویا و روضه‌های جانسوز و عالمانه از ویژگی‌های بارز منبرهای شماست که خیلی‌ها آن را می‌پسندند.

قبل از اینکه واعظ باشم، هیأتی بودم و به همه هیأت‌های بزرگ تهران می‌رفتم و به خاطر این می‌توانم تشخیص دهم که یک هیأتی چه می‌خواهد. چون وقتی فردی هیأتی باشد نیازهای آنها را بهتر تشخیص می‌دهد.

♦ عده‌ای منتقد منبر رفتن مکلاها در هیأت هستند. نظر شما در این خصوص چیست و اصلاً داشتن تحصیلات حوزوی چقدر در اداره کردن مجلس و شناخت مخاطب تأثیر دارد؟

تحصیلات حوزوی لازم است. چون می‌خواهد معارف دین را بیان کند. تحصیلات دانشگاهی هم باید مرتبط باشد. مثلاً فقه خوانده و اطلاعات لازم را از دین آموخته باشد. درواقع دین‌شناس باشد و روی منبر برود. وگرنه ممکن است لطماتی به دینداری مردم وارد کند. تحصیلات حوزوی لازم است اما اینکه حتماً لباس روحانیت داشته باشد به نظر من این‌طور نیست. یکی از وظایفی که روحانیت برعهده دارد اجتهاد است که ما مجتهد کت و شلواری هم

استاد پیشکوت و پیرغلام حسینی، حاج حسین باقری با بیان مهم‌ترین ویژگی‌ها و تفاوت‌های مذاحان قدیم و جدید گفت: «مذاحان قبلی می‌سوختند و می‌سوزاندند. این مسأله در برخی مذاحان جدید نیست. چون اخلاص نیست. هیأت بهترین بستر فرهنگسازی است. بدین معنی که غنی‌ترین و قوی‌ترین فرهنگ در تشیع فرهنگ عاشورا است که هیأت‌های ما این فرهنگ را دنبال و ترویج می‌کنند. حضرت آقا امسال نیز بحث فرهنگسازی در هیأت‌ها را بیان فرمودند. معظم له قریب سه دهه این موضوع را تبیین کرده‌اند. باید این منویات عملی شود. به نظر من باید هیأت انقلابی که در فرمایشات آقا آمده محقق شود».

یک موعظه دلنشین

روایتی که خیلی دوست دارم جملات امام رضا (ع) به ریان الشیبی است که خطاب به او فرمودند: «اگر بر حسین (ع) گریه کنی و آب دیدگانت روی گونه تو جاری شود حق تعالی جمیع گناهان صغیره و کبیره تو را می‌آمرزد. خواه اندک باشد و خواه بسیار. ای پسر شیبی اگر می‌خواهی خدا را ملاقات کنی در حالی که هیچ گناهی نداشته باشی، حسین را زیارت کن. اگر می‌خواهی در غرفه‌ای از بهشت با رسول الله و ائمه طاهرين محشور شوی قاتلین حسین را لعنت کن. اگر می‌خواهی مانند شهدای کربلا باشی و ثواب آنها را داشته باشی، هرگاه مصیبت آن حضرت را یاد کردی بگو: «یا لیتنی کنت معهم فافوز فوراً عظیمای/ ای کاش من با ایشان بودم و رستگاری عظیمی می‌یافتم». ای پسر شیبی اگر می‌خواهی در درجات عالی بهشت با ما باشی، پس برای اندوه ما اندوهناک باش و در شادی ما شاد. بر تو باد ولایت و محبت ما که اگر کسی سنگی را دوست داشته باشد حق تعالی او را در قیامت با آن محشور می‌گرداند».

واعظ باید روضه‌خوان خوبی هم باشد

استاد توکل از اساتیدش بر این امر می‌گوید و اینکه چقدر در زندگی او تأثیر گذاشته‌اند: «شب‌های شنبه پای درس‌های آیت‌الله حق‌شناس می‌رفتم و علاقه زیادی به بحث‌های ایشان داشتم. خدمت مرحوم میرزا اسماعیل دولابی هم می‌رفتم اما به دلیل حضور شش‌ساله در مدرسه آیت‌الله مجتهدی انس بیشتری با ایشان داشتم. پنجشنبه‌ها صبح که حوزه تعطیل بود، طلبه‌ها تمرین منبر می‌کردند و من هم جلوی ایشان منبر می‌رفتم که خیلی مورد استقبال آنها قرار گرفت. از آنجا که آیت‌الله مجتهدی به روضه‌خوانی خیلی اهمیت می‌دادند یک توصیه به من داشتند که یک واعظ باید بتواند خوب روضه بخواند و نسبت به امام حسین (ع) انجام وظیفه کند حتی اگر صدا هم ندارد. من هم الان با صوت روضه نمی‌خوانم. می‌گفتند نوع گویش منبری باید به گونه‌ای باشد که دل‌ها را منقلب و اشک‌ها را جاری کند. بدشان می‌آمد که منبری بدون روضه، وعظ خود را به پایان برساند. میرزا عبدالکریم حق‌شناس منبرهایی که می‌رفتند همه باروضه توأم بود. با اینکه درس هم می‌دادند، حتماً پایان آن ذکر مصیبت داشتند و بیشتر توسل ایشان به حضرت علی اصغر (ع) بود. شاید اگر روضه می‌خواندند هشت روضه مربوط به حضرت علی اصغر (ع) بود. بنده را همواره تشویق می‌کردند که قسمت روضه را در وعظ و منبری تقویت کنم».

منبری وعظ می‌کرد و پای منبر او عمدتاً ششم ابتدایی بودند اما اکنون سطح تحصیلات بالا رفته و فوق لیسانس و دکترا هم پای منبرها می‌نشینند. بنابراین میزان توقعات بالا رفته و اطلاعات دینی مردم نسبت به سابق افزایش یافته. الان مردم معلومات دینی بالایی دارند و می‌طلبد واعظ بیشتر تلاش کند و مطالب به‌روز و کاربردی را که از ضرورت‌های جامعه است انتخاب کند تا مخاطبان بیشتری جذب شوند. در واقع واعظان ما علاوه بر زمان‌شناسی باید مخاطبان خودشان را بهتر بشناسند و بدانند برای چه کسی صحبت می‌کنند. به نظر من هرجایی اقتضای خودش را دارد. مثلاً در دانشگاه به یک صورت و در مسجد با یک روش و شیوه دیگر باید وعظ انجام شود.

● به نظر شما که در جایگاه واعظ و منبری هیأت‌ها حضور دارید، با توجه به وضعیت فعلی چه آسیب‌ها و مشکلاتی متوجه هیأت‌هاست؟

دشمن دنبال این است که هیأت‌های ما را بی‌محتوا کند و فقط شور و احساس باشد. یعنی شور بدون شعور و محتوا! چون هیأت رسالت دارد و جوانانی که به هیأت می‌آیند، باید درس زندگی بیاموزند و همسرداری و توجه به خانواده را یاد بگیرند. هیأت باید به ما بیاموزد که فرزندان اهل جهاد و مجاهدت پرورش دهیم. باید بدانند امروز باید مبارزه کنند. اشعار و نوحه‌ها همه باید دارای پیام باشند. تهدید هیأت این است که اینها را از ما بگیرند. یعنی هیأت باشد ولی محتوا نداشته باشد. مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) اخیراً فرمودند مدام حسین حسین سر می‌دهند ولی محتوایی ندارد. در گذشته در دل نوحه‌ها پیام‌هایی از جنس مبارزه، جهاد و ظلم‌ستیزی... بود. اینها را همه شعار می‌دادند و یاد می‌گرفتند. رسالت هیأت‌داران این است که از واعظان خوبی استفاده کنند که با زبان نرم معارف دینی را برای نسل امروز بیان نمایند. یکی از تهدیدات دیگرشان این است که هیأت باشد ولی منبری نباشد. همین الان خیلی از هیأت‌ها منبری ندارند و اگر هم دارند منبری‌شان در حاشیه است.

● چرا چنین اتفاقی افتاده؟

متأسفانه ما گویندگان و واعظان نتوانسته‌ایم مطالب جذابی برای مردم بگوییم. در واقع کم‌کاری کرده‌ایم. مستمعین همیشه دنبال حرف‌های خوب بوده و هستند اما در این رقابت، نوع خواندن‌ها و سبک‌هایی را که مذاحان انتخاب کرده‌اند بیشتر برای جوانان و نسل جدید ما جذابیت داشت. باید تلاش کنیم چیزهای جذاب بگوییم و نسل امروزی را جذب کنیم. همین الان ما منبری‌هایی داریم که خیلی جلساتشان شلوغ است. مانند شیخ حسین انصاریان یا حاج آقای هاشمی‌نژاد. این نشان می‌دهد اگر تلاش کنیم می‌توانیم مستمع داشته باشیم ولی به نظر من منبری‌ها رسالت خودشان را به خوبی انجام نمی‌دهند. مداح تلاش بیشتری نمی‌کند ولی چیزهایی می‌گوید که برای نسل امروز جذاب است. جوان را که به زور نمی‌توان پای منبر آورد. حتی اگر این طور بیایند استفاده نمی‌کنند. باید با عشق به پای منبرها بیایند و ما باید این بسترها را فراهم کنیم.

● اجازه دهید چند سوال حاشیه‌ای هم بپرسیم. مردم عادت داشتند از قدیم روحانیون را بالای منبر ببینند. آیا غیر روحانیون این باور مردم را خدشه‌دار نمی‌کنند؟

ما گویندگان غیرروحانی هم داشتیم و همین الان هم داریم. رحیم‌پور از غدی موعظه می‌کند. ما قبل از انقلاب هم سخنرانان غیرروحانی داشتیم. فخرالدین حجازی رقیب همه روحانیون بود. مرحوم پرورش قبل از انقلاب هم منبر می‌رفت و هم مبارز بود. در برخی از جلسات رحیم‌پور از غدی ۴۰ روحانی پای منبر ایشان می‌نشینند.

داشته‌ایم. بسیاری در بازار مجتهد بودند. همچون استاد گرچی که در دانشگاه هم تدریس می‌کرد و شاگرد آیت‌الله خوبی بود. مرجع تقلیدی هم به نام میرزا جهانگیرخان قشقایی داشتیم که لباس قشقایی‌ها را به تن می‌کرد.

● شما علاوه بر یک منبری جذاب، سخنران خوبی هم هستید. به نظر شما منبر و سخنرانی چه تفاوتی با هم دارد؟

سخنران اگر بخواهد در هیأت صحبت نکند، در محدوده گسترده‌تری می‌تواند مطالب را انتخاب کند ولی کسی که می‌خواهد در هیأت صحبت کند باید به مطالب و موعظه‌هایی بپردازد که دل‌ها را نرم و زمینه را برای فیض خدا آماده و اشک‌ها را جاری کند اما اگر بحث‌های خشکی را برگزیند، هدف او تأمین نمی‌شود. بحث‌های اخلاقی و پندآموز که با دل‌ها سروکار دارند کم‌کم دل‌ها را برای انقلاب روحی نرم می‌کنند. قدیمی‌ها می‌گفتند گریز. وقتی منبری گریز می‌زند، اشک‌ها جاری می‌شود اما بحث‌های خشک علمی این حالت را به وجود نمی‌آورند. بنابراین یک سخنران که نمی‌خواهد آخر آن روضه بخواند و آزاد است، هر موضوعی را انتخاب می‌کند.

● یک نفر که خوب حرف می‌زند می‌تواند منبر هم برود؟

باید موعظه به دل بنشیند. شاید در صحبت کردن، فرد صحبت‌های منطقی انجام دهد ولی با دل‌ها سروکار نداشته باشد اما واعظ باید حرفش به دل بنشیند. به خاطر همین باید خودش عامل باشد. مثلاً اگر من بخواهم اشک‌ها را جاری کنم، باید خودم اهل گریه باشم. نمی‌توانم اهل گریه نباشم و دیگران را به گریه وادارم. وقتی می‌خواهیم کلاممان به دل بنشیند، لازمه آن تقوا و عمل است. اگر اینها نباشد، در این زمینه خیلی موفق نخواهیم بود. می‌گویند سخن کز دل برآید لاجرم بر دل نشیند.

● وعظ کدام یک از این اساتید را خیلی دوست داشتید؟

من آیت‌الله مجتهدی را خیلی دوست داشتم. چون گیرا، روان و خیلی ساده مطالب را بیان می‌کردند و کلام نافذی داشتند. همین الان صحبت‌هایشان وقتی از رسانه‌ها پخش می‌شود، تأثیر گذار است.

● واعظان ما چطور باید برای کسانی که معلوما نشان بالا رفته یک مجلس جذاب داشته باشند و بتوانند پاسخگوی نیازهای مخاطب امروز باشند؟

باید زمان را بشناسند و بدانند در جهان چه می‌گذرد. زمانی یک

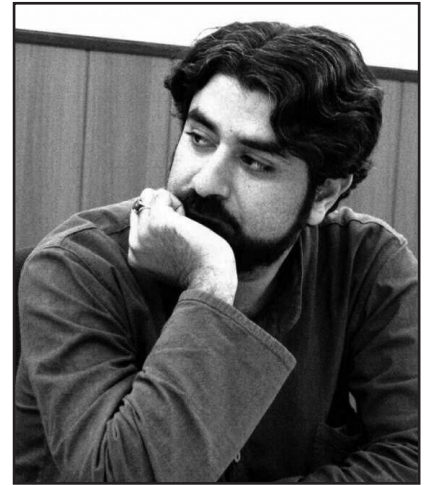

حجت‌الاسلام قاضی عسگر گفت: «متأسفانه امروز شهرهای ما از علمای برجسته خالی شده و این جای نگرانی است. در گذشته مجتهد و جلسات دروس خارج فقه بسیار بود. علمایی بودند که وقتی به چهره آنها نگاه می‌کردی، احساس عبادت به تو دست می‌داد. چهره، زندگی و رفتار آنها انسان را به یاد خدا می‌انداخت.»

اتحاد مسلمین در سیره

حضرت امیر المؤمنین علیه السلام

سلمان کیستید، مسلمان کیستید
با این نگاه، شیعه چشمان کیستید
با این نگاه شعله‌ور از برق افتراق
با این نگاه خط زده بر خطبه وفاق
با این نگاه پر شده از خط فاصله
دور از ملاحظات روایات واصله
با کیست این نگاه، پی چیست این نگاه
آیینه نگاه علی نیست این نگاه
چشم علی که محو افق‌های دور بود
از درد و داغ شعله‌ور اما صبور بود
چشمی که خطبه خطبه‌های شگرف داشت
چشمی که با همیشه تاریخ حرف داشت
آن حرف‌ها چه ژرف چه ژرفند، خواننده‌اید
آن حرف‌ها شگفت و شگرفند خواننده‌اید
از دردی امان چه بگویم، شنیده‌اید
از خار و استخوان چه بگویم، شنیده‌اید
مولای رسیده بود به سوزان‌ترین مصاف
اما نبرد دست به شمشیر اختلاف
تیغی که در مصاف به فریاد دین رسید
این بار در غلاف به فریاد دین رسید
چون لیل‌المبیت، علی از خودش گذشت
آتش به سینه داشت ولی از خودش گذشت
آتش به سینه داری اگر، شعله‌ور مباش
هیزم بیار سوختن خشک و تر مباش
دامن مزین به آتش این قبل و قال‌ها
از حق بگو، چنان که علی گفت سال‌ها
از حق بگو ولی نه به توهین و افترا
با منطق علی، نه به توهین و افترا
القصه سیره علوی این چنین نبود
تاریخ را بخوان اخوی این چنین نبود
بادا که تا همیشه بمانیم با علی
سلمان شویم و مسلم این راه یا علی

گفت‌وگو با سید محمد جواد شرافت که شاعری را راهی برای بیان عشقش به اهل بیت علیهم السلام می‌داند

من از کودکی عاشقت بوده‌ام

سعید سعیدی

کودکی‌اش در دهه ۶۰ در شوشتر گذشت. از همان روزها به هیأت‌های مذهبی رفت و آمد داشت و با آمدن ماه محرم شوری در دلش برانگیخته می‌شد که حالش را دگرگون می‌کرد. همین رفت و آمدها و انس گرفتن با اهل بیت علیهم السلام بود که در سال ۷۸ سرنوشتش به شکل جدی با شعر گره خورد و وارد دنیای شعر آیینی شد. سید محمد جواد شرافت تقریباً ۲۵ سال است در قم زندگی می‌کند. آن‌طور که خودش می‌گوید دوستانش در موفقیت او تأثیر زیادی داشته‌اند؛ دوستانی چون استاد محمدعلی مجاهدی، سیدمهدی حسینی، سیدمحمد بابامیری و حمیدرضا حامدی که کمک کردند او در شعر گفتن مسلط شود.

توحیدی، اشعار مقاومت، اشعار پایداری، شعر ولایی و... مرتبط باشد. شعر آیینی باید زبانی ساده داشته باشد تا عوام بهتر بتوانند با آن ارتباط برقرار کنند. خیلی از اشعاری را که از مداحان می‌شنویم آنقدر زیبا و سلیس هستند که شنونده به راحتی با آنها ارتباط حسی برقرار می‌کند و ناخودآگاه ملکه ذهن او می‌شود. از سوی دیگر، شاعری که شعر آیینی می‌گوید باید حساسیت مسأله را به خوبی درک کند چراکه برای اهل بیت علیهم السلام شعر می‌گوید. در نتیجه باید آنقدر خود را از لحاظ معرفتی غنی کند و با اهل بیت انس بگیرد که شعرش تأثیر خوبی بر شنونده داشته باشد.

● **الگوی شما در شعر چه کسی بوده یا بهتر بگویم شاعر مورد علاقه‌تان کیست؟**

در خصوص شعر مذهبی و آیینی، اشعار استاد محمدعلی مجاهدی و سیدمهدی حسینی را دوست دارم که از نظر فکری بیشتر با افکار من نزدیکند و در خصوص حماسه، عرفان و مرثیه تعادل دارند اما به طور کلی در شعر، زنده‌یاد قیصر امین‌پور همیشه الگوی من بوده‌اند چراکه تکنیک‌های زبانی و بیانی ایشان در رشد شعری من بسیار تأثیرگذار بوده. از این رو سعی کردم خودم را به فضای شعری قیصر نزدیک کنم.

● **با توجه به اینکه در زمینه شعر آیینی فعالیت می‌کنید، با صدای کدام مداح بیشتر ارتباط برقرار می‌کنید و همکاری‌تان با کدام یک از مداحان بیشتر است؟**

در بحث مداحی، زیبایی و رسایی صدا یک بحث است و سوز و تأثیرگذاری آن بحثی دیگر است که من جنبه دوم را ترجیح می‌دهم. خواننده شدن اشعار ما در محافل اهل بیت علیهم السلام توسط هر مداح مخلص مایه مباهات است. من معمولاً اشعار خود را به صورت عام‌گسترش می‌دهم. نه اینکه صرفاً برای خود محدودیت ایجاد کنم بلکه فقط با فلان مداح کار می‌کنم. با مداحانی که بیشتر کار کرده‌ام می‌توانم به حاج مهدی سلحشور، سیدمهدی میرداماد، رحیم ابراهیمی و برخی دیگر از مداحان و دوستان اشاره کنم.

● **چه شد که وارد حوزه شعر و شاعری آن هم شعرهای آیینی شدید؟**

علاقه‌ای که به اهل بیت علیهم السلام داشتم باعث شد شاعر شوم. در واقع شاعر شدم تا عاشقی‌ام را بیان کنم. من تمام لحظاتم با این بزرگواران گره خورده. الان هم که در جوار حضرت معصومه علیها السلام زندگی می‌کنم بیشتر با اهل بیت علیهم السلام ارتباط برقرار می‌کنم. من عاشق اهل بیت و رشادت‌های آنها هستم. جز شعر راهی برای بیان عشقم نسبت به ایشان نداشتم. بنابراین انگیزه من این بود که شاعر شوم تا عشق خود را از این طریق بیان کنم.

● **این عشق و علاقه باعث شد اشعار خود را در قالب کتاب منتشر کنید. درست است؟**

بله، خوشبختانه سال ۸۹ موفق شدم با همکاری دفتر تبلیغات اسلامی اولین مجموعه شعر خود را تحت عنوان «خاک باران خورده» به چاپ برسانم. سال ۹۱ نیز این مجموعه شعر از سوی انتشارات فصل پنجم به چاپ دوم رسید.

● **به غیر از شعر آیینی هم سروده‌اید؟**

در واقع شاعر ناگزیر از سرودن است. اگر حس و حال خوبی داشته باشد، تراوشات ذهنی خودش را در قالب شعر ابراز خواهد کرد. به عنوان مثال من عمده وقت‌ها به دلیل اینکه با ائمه معصومین علیهم السلام ارتباط برقرار می‌کنم بنابراین تراوشات ذهنی من مملو از تفکر راجع به ائمه است. در نتیجه اشعارم زاینده چنین تفکراتی است. ممکن است شاعر دیگری بیشتر در حوزه دفاع مقدس شعر بگوید. زیرا اولویت اول او مسأله دفاع مقدس بوده و هست. در واقع این بستگی به ذهنیت و اولویت ذهنی شاعر دارد که در کدام زمینه علاقه و توانایی دارد. گهگاهی شعرهایی می‌سرایم که متفاوت از شعر آیینی هستند اما رسالت اصلی‌ای که برای خودم در نظر دارم، سرودن شعرهای آیینی است.

● **به نظر شما ویژگی یک شعر آیینی یا هیأتی خوب چیست؟**
شعر آیینی شامل هر شعری می‌شود که با نوعی به ارزش‌های

ایستاده جوادی آملی با بیان اینکه اگر به آنچه می‌گوییم عمل کنیم مساجد مملو از جوانان می‌شود، گفت: «وجود برخی سوء رفتارها بین عده‌ای از مسئولان باعث می‌شود انگیزه جامعه که متولی اراده و تصمیم است فلج شود و در نتیجه جامعه به سمت بیراهه برود. و گرنه جامعه ما مشکل علمی ندارد بلکه مشکل عمل دارد. اگر به آنچه معتقدیم و می‌گوییم عمل کنیم، مساجد مملو از جوانان خواهد شد. جوانان کشور شیفته عقل، خرد و عمل صالح هستند».

همه ایران در سوگ آتش نشانان حادثه پلاسکو

آتش و دود چه غوغا می‌کرد

سعيدة محبی

پنجشنبه بود و مثل همیشه، همه در رفت و آمد برای رسیدن به محل کار بودند اما آن روز برای کسبه چهارراه استانبول مثل همیشه نبود. هنوز ساعت ۸ نشده بود که کارگران و کسبه این خیابان فاجعه‌ای را با چشمان خود دیدند که یکی از ساختمان‌های معروف پوشاک در حال سوختن است. هنوز هم باورش سخت است که ساختمانی با آن عظمت آتش بگیرد اما عمق فاجعه آنجا بود که این آتش سوزی غیرقابل مهار شد و ناگهان طبقات بالایی ساختمان فرو ریخت و تمام ساختمان با خاک یکسان شد.

ساختمان ۱۵ طبقه در آتش

پلاسکو در آتش سوخت و خاکستر شد، سرمایه میلیاردری این کشور از بین رفت و هزاران نفر که مسئول تأمین معیشت خانواده‌های خود بودند بیکار شدند. این تمام ماجرا نیست. هر چند لباس‌ها، سرمایه‌ها و ساختمان پلاسکو به تلی از آوار تبدیل شدند و عده کثیری از کسبه و کارگران زندگی خود را از دست دادند اما آنچه در این بین باعث عزت و شرف برای عده‌ای شد، ایثار جان شیرین بود چراکه آنها مال خود را از دست دادند و این عده جان خود را، آتش نشانان جان بر کف در هر شرایطی با یک صدای آژیر تمام آنچه را در ذهن دارند دور می‌ریزند و تمام فکر و ذکرشان می‌شود نجات مردم.

ایثارگران بهشتی

این حادثه از بزرگ‌ترین حوادثی بود که در این کشور رخ داده؛ حادثه‌ای تلخ که تا چند

روز هنوز آتش زیر خاکستر زبانه می‌کشد و به جهنمی تبدیل شده. این ایثارگران دست رد به بهشت دنیوی زدند و وارد آن شدند تا افراد محصور شده در زیر آوار را نجات دهند تا خانواده‌هایی را از نگرانی درآورد اما افسوس که عده کثیری از آنها خودشان در زیر آوار ماندند و به درجه رفیع شهادت نایل آمدند.

در انتظار خبر سلامتی

این فاجعه آنقدر عمیق بود که همه مردم ایران در هر شهری منتظر شنیدن خبری مبنی بر سلامت زیر آوار ماندگان بودند. عده‌ای گریه می‌کردند و شبکه تلویزیونی همه خانواده‌ها شده بود شبکه خبر. گفتنش راحت است و واقعا هیچ‌کس نمی‌تواند خود را جای آنها بگذارد. شهیدانی که برخی از آنها کودکان خردسال داشتند، بعضی در شرف ازدواج بودند و برخی هم تک‌فرزند و امید برای خانواده بودند ای کاش خدا ایران را از شر چنین اتفاقاتی در امان نگاهدارد.

مرثیه خوانی مداحان

برای همدردی با حال این عزیزان، عده‌ای در ایستگاه‌های آتش نشانی حاضر شدند و با با تقدیم گل مراتب سپاس خود را از آتش نشانان بجا آوردند. آنقدر ایثار آتش نشانان زیبا بود که مداحان و و شاعران آیینی نیز به مرثیه‌خوانی و شعرخوانی رو آوردند. حاج منصور ارضی شب جمعه در مراسم دعای کمیل در حرم عبدالعظیم حسنی (علیه السلام) ساعتی را به روضه‌خوانی برای آتش نشانان قهرمان اختصاص داد و با روضه‌خوانی و مرثیه‌خوانی خود اشک را در چشمان مردم جاری کرد و از خداوند

متعال برای خانواده‌های این عزیزان طلب صبر کرد. تولیت آستان قدس رضوی، حجت‌الاسلام والمسلمین سیدابراهیم رئیسی نیز در پی این حادثه ناگوار و جانکاه واکنش نشان داد و شهادت جمعی از آتش نشانان غیور کشور را تسلیت گفت و ایثار آنان را افتخاری دانست که نصیب هر کسی نمی‌شود؛ «این حادثه ناگوار و تلخ هر چند جای ناراحتی دارد اما روح بلند جوانان این ملت را به تصویر می‌کشد. خدام امام رضا (علیه السلام) نیز به پاس مجاهدت عزیزان آتش نشان لباس خادمی به تن کردند و به نیابت از شما خدمت می‌کنند. به شما افتخار می‌کنیم و از جوار امام رئوف دعاگو و نائب‌الزبانه‌تان هستیم». حجت‌الاسلام پنهان نیز با اظهار تأسف از بروز این حادثه، با جایبختگان این فاجعه اظهار همدردی کرد و گفت: «بعضی از اعضای خانواده بزرگ شهر تهران مصدوم و متضرر شدند و برخی از نجات‌دهندگان، فداکارانه به شهادت رسیدند. فداکاری، رکن فرهنگ این ملت شده است. تمام خانواده‌ها نگران مفقودین حادثه هستند و همانند بازماندگان احساس مصیبت می‌کنند. باید به تمام شهر تسلیت گفت. به ویژه بستگان نزدیک حادثه‌دیدگان. باید به همدلی پدید آمده در شهر مباحثات کرد. شهری که به احترام غواصان شهید تمام‌قلمت ایستاد، با تمام وجود به آتش نشانان قهرمان خود افتخار می‌کند و برای آسیبی که به آنها رسیده سوگوار است. امید است نه تنها در غم و اندوه بلکه در آرامش و سرور هم شاهد همدلی و یکپارچگی باشیم. باید بی‌اعتنا بود به آنها که در هر وضعیتی تنها دنبال چند پاره کردن جامعه جامعه هستند و هیچ‌گاه در فضای پاک همدلی نمی‌توانند تنفس کنند».

جمعی از شاعران آیینی نیز برای همدردی با این فاجعه ابیاتی را سرودند که بعضی از آنها را می‌خوانید:

محمدحسین انصاری نژاد

گفتند ققنوسند و بالاتر، سیاوشند
در شعله با بوی کدامین باغ آغوشند
رد می‌شوند از جنگل آتش سراسیمه
صبح خطر پیراهنی از شعله می‌پوشند
تمثیل‌ها حتی کم آوردند تا دیدیم
مردانی از آتش شراب شعله می‌نوشند
دیو سپیدی دارد آیا دست بر آتش
یا نه تهمت‌ها در آن سو پنبه در گوشند
جمعی میان شعله‌ها بر خویش می‌پیچند
جمعی به شوق عکسی از آن صحنه می‌کوشند
در این جوان‌ها کم‌کم اخلاق سلف گم شد
ما را به عکس سلفی از این دست نفروشند
عکاس‌ها پرپر شدن‌ها را نمی‌بینند
این دوربین‌ها دور و نزدیکند و خاموشند
این دوربین‌ها کاش دیگر دست بردارند
این دوربین‌ها در شکار سوژه مدهوشند
با من بخوان خون‌نامه آتش نشان‌ها را
اینان شقایق جامگان دار بر دوشند

حاج محسن طاهری

باز ایران شد عزادار غمی
دل شکست از سوز داغ و ماتمی
در میان هرم آتش سوختند
جامه نیلی به تن‌ها دوختند
در ره خدمت به خلق بی‌پناه
زیر آوارنده‌ها بی‌گناه
چشم بر راه پدر فرزندها
روی آتش می‌جهد اسپندها
مادری خاک عزا بر سر کند
دیده از خون دل خود تر کند
گرچه آتش هر کجا دارد اثر
لیک از زهرا پیرس و میخ در
ناله‌ها زد، خانه‌ام آتش گرفت
محسن در دانه‌ام آتش گرفت
ای پدر حق رسالت شد ادا
تازبانه سوخت بازوی مرا
در دفاع از ولایت سوختم
راه عشق و عاشقی آموختم

عاطفه پورابراهیم

در این دنیا عزیزم بی‌نشان شد
چو گنجی که در آواری نهان شد
دل در بیایی‌اش را زد به آتش
از این رو نام او آتش نشان شد

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰

سیدمجید بنی‌فاطمه در گفت‌وگویی متفاوت گفت: «همین اول بگویم که من مدافع پروپاقرص خندیدن هستم. البته این را هم بگویم که گریه کردن یک نعمت بزرگ آسمانی برای ما انسان‌هاست. بشر در بدو تولد ابتدا گریه می‌کند و بعد می‌خندد. زیرا مقدمه گریه، یک شادی درونی است. طبیعتاً نه تنها ما بلکه کل بشر با گریه انس دارد. گریه اوج عاطفه یک نفر است و عاطفه از یک روح لطیف، مهربان و عقلائی سرچشمه می‌گیرد. باید به این فکر کنیم که اساساً معنی و مفهوم شادی و خندیدن چیست. به نظرم شادی به درستی معنا نشده. شادی یک حالت بسط روحی است که مقدمه این بسط گریه است.»

نشانی

داریم با «حسین حسین» پیر می‌شویم...

یکی از سنت‌های زیبای هیأت‌های قدیمی گرفتن عکس یادگاری با کتیبه و پرچم هیأت بود که در این سال‌ها فراموش شده. پیشنهاد می‌کنیم دست به کار شوید و پس از پایان مجلس تان یک عکس یادگاری دسته‌جمعی بگیرید و برای «چهارده» ایمیل کنید تا در همین صفحه منتشر شود.

qudsonline14@gmail.com

سجده شکر

صله رحم و مصادیق آن

یکی از مواردی که اسلام به آن بسیار اهمیت داده، دید و بازدید و باخبر شدن از حال یکدیگر است که از آن به صله رحم می‌یاد می‌شود. صله رحم از آن دسته واجباتی است که هر کسی باید به آن بپردازد. امام علی (علیه السلام) درباره اهمیت صله ارحام فرموده: «برای اهل دین علامی است که با آنها شناخته می‌شوند و صله رحم یکی از آنهاست». در واقع با همین دید و بازدیدهاست که می‌توانی بفهمی همسایه، خویشاوندان و نزدیکانت چگونه هستند و با این کار آرامشی در قلب آنها شکل می‌گیرد که بسیار ارزشمند است. امام صادق (علیه السلام) نیز فرموده: «فضل اعمال بعد از ایمان، صله رحم است». در نکوهش و مذمت قطع رحم همین بس که امام اول شیعیان فرموده: «زشت‌ترین معاصی، قطع رحم و عاق والدین است». اما چرا اینقدر به این واجب اسلامی توصیه شده؟ در واقع صله رحم آثار مثبتی در زندگی انسان‌ها دارد. طولانی شدن عمر، زیاد شدن روزی، جلوگیری از مرگ بد و بسیاری دیگر از اثرات مثبت از نتایج صله رحم است اما از آنجا که شرایط و اوضاع زندگی امروزه تغییر کرده، شاید برای همه امکان صله رحم به معنای دید و بازدید وجود نداشته باشد و هر کس مشکلات و دغدغه‌های خاص خود را داشته باشد. طبق شرع این‌گونه نیست که صله رحم فقط با رفت و آمد و دید و بازدید تحقق پیدا کند بلکه این راه یکی از موارد تحقق صله رحم است. تلفن زدن، احوالپرسی کردن، مکاتبه، انفاق مال به اقوام... از مصادیق صله رحم به حساب می‌آید. البته باید دید که از حرام چه انتظاری از ما دارند. مثلاً اگر از ما انتظار دارند که به دیدنشان برویم و این کار برای ما مقدور است باید آن را انجام دهیم ولی اگر با یک تلفن زدن، انتظارشان برآورده می‌شود یعنی صله رحم بجا آورده شده. پس مصادیق صله رحم می‌تواند با توجه به عرف و انتظارات طرفین از همدیگر تغییر کند.

[عکس یادگاری: مجتمع فرهنگی مذهبی مسجد و حسینیه حضرت ابوالفضل (علیه السلام) روستای ایرج / هیأت انصار المهدی (علیه السلام)]

پارچه

خدایا در هجوم بی‌امان حوادث آخرالزمان عده‌ای امان را در آستان پندگان می‌جویند و خانه سامانشان را بر سست‌ترین گمان بنیان می‌نهند. عده‌ای ویران و ویلان می‌شوند و برخی پریشان و سرگردان می‌گردند و این همه در جست‌وجوی امان به دامان این و آن می‌آویزند. در این فتنه‌های گران تنها مؤمنین هستند که نشانی دارالامان را می‌دانند و در حریم امن و آغوش گرم تو جاودان می‌مانند. خدایا ما را همواره از مؤمنین خودت قرار ده.

سید مهدی شجاعی

چهارده + ضمیمه هفتگی روزنامه قدس

ویژه هیأت‌ها و محافل مذهبی

مدیرمسئول و سردبیر: ایمان شمسایی

دبیر ویژه‌نامه: رضاصیادی

دبیر تحریریه: زکیه سعیدی

طراح ناواره: محمد صدیقی

با همکاری موسسه فرهنگی هنری عقیق www.aghig.ir

www.qudsonline.ir

پیشرو

کانال تلگرام

حاج محمود کریمی

سال‌هاست که با صدای حاج محمود کریمی روزها و مرثیه‌های بسیاری در رثای اهل بیت (علیهم‌السلام) شنیده‌ایم؛ نوحه‌هایی که به دل می‌نشینند و چشم‌انمان را بارانی می‌کنند. شاید برای همین است که عده‌ای جزو پامنبری‌های ثابت او به شمار می‌روند و به هر طریقی شده خودشان را به هیأت حضرت علی‌اکبر چیدر می‌رسانند. اما حتماً همه این امکان را ندارند و به شیوه‌ای دیگر گوش به نوا می‌دهند. یکی از این شیوه‌ها، عضو شدن در کانال تلگرامی این مداح خوش‌صدا به نشانی telegram.me/HajMahmoudKarimi است تا هم از نوحه‌های او استفاده کنید و هم از سایر اطلاعات مربوط به مداحی‌های جدید و روضه‌هایش آگاه شوید.

اپلیکیشن

جامع مهدویت

انتظار فرج آداب و مراتبی دارد. یعنی باید صمیمانه حضرت حجت را بطلبید تا به نجات شما بیاید. از این رو، نرم‌افزاری را به شما معرفی می‌کنیم به نام «جامع مهدویت» که با هدف تعجیل در فرج امام زمان (علیه السلام) و افزایش بصیرت مهدوی طراحی و آماده شده. در صورت استفاده از این نرم‌افزار، هر روز رأس ساعت ۷ صبح تذکر قرآنت دعای عهد و رأس ساعت ۱۳ یک حدیث مهدوی بر صفحه گوشی شما نقش می‌بندد و در ساعت ۲۲ به تمام عزیزان قرآنت دعای فرج به صورت دسته‌جمعی را یادآوری می‌کند تا بیشتر با معارف مهدوی آشنا شوید. این نرم‌افزار همچنین شامل اشعار، مقالات، احادیث... با موضوع مهدویت است.

کتاب

روزگار تفنگ

«روزگار تفنگ» نوشته حبیب خدادادزاده داستان مقاومت مردم دزفول در برابر هجوم انگلیسی‌ها را روایت می‌کند؛ موضوعی که شاید کمتر دستمایه خلق رمان شده و نویسندگان در پرداختن به این موضوع کمتر اهتمام داشته‌اند. شخصیت اصلی و کلیدی داستان (نعمت) نماد مقاومت مردمی در طول قوه است. او که تفنگدار است و امنیت را در دوره‌ای در شهر برپا می‌کرده پس از ازدواج تفنگ را زمین می‌گذارد و مشغول کار می‌شود ولی با ورود نیروهای متجاوز به خاک کشور و زمانی که ناموس همشهریان را در خطر می‌بیند تفنگ دست می‌گیرد تا دوباره امنیت را به شهر برگرداند. جالب است بدانید که نویسنده این رمان از محروم‌ترین قشر جامعه است که توانسته با استعداد خود چنین رمانی را به رشته تحریر درآورد و برنده جایزه رمان اول ماندگار شود. این رمان توسط انتشارات آموث منتشر شده و خواندن آن را به شما توصیه می‌کنیم.